

СЕКЦІЯ № 6

ЗАХИСТ ПРАВ НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Вага Каріна Михайлівна,

Жукова Віталіна Олександрівна

*здобувачі вищої освіти факультету міжнародної торгівлі та права
Київського національного торговельно-економічного університету*

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Однією із проголошених ООН цілей сталого розвитку та викликом у сфері реалізації прав людини сьогодні є гендерна рівність. На сьогодні, як би не було це сумно, ми простежуємо відсутність рівності можливостей щодо реалізації однакових прав жінками та чоловіками. Як зазначає Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш: «Глибоко вкорінені патріархальність і мізогінія створили величезний гендерний розрив у нашій економіці, наших політичних системах, корпораціях, суспільстві та нашій культурі» [1].

Особливо актуальним є питання недопущення порушення прав жінок в контексті недотримання міжнародно-правових принципів, участі у проведенні політики, нерівності між жінками та чоловіками, насильства, торгівлі жінками та ін. Розуміючи важливість дотримання права жінок як складової прав людини в цілому, низка міжнародних організацій почала опікуватись цим питанням.

Ще на початку 20 століття, в 1904 році було створено Міжнародну Конвенцію щодо заборони торгівлі жінками та дітьми. Пізніше було створено та додано до вже існуючих міжнародних документів норми, присвячені захисту прав жінок, а менше ніж за століття права жінок проголошувались Загальною декларацією прав людини, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенцією ООН про

ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Європейською декларацією про рівність чоловіків та жінок, Пекінською платформою дій та Пекінською декларацією, Декларацією тисячоліття ООН, Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція).

Серед цих документів, лише декілька є юридично обов'язковими для країн, які погодились на запропоновані умови, також вони надають спеціальні повноваження для контролю за виконанням для міжнародних органів. До того ж лише дві з них стосуються виключно прав жінок: Стамбульська конвенція 2011 р. та Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р.

Стамбульська конвенція – це міжнародна угода Ради Європи проти насильства жінок та домашнього насильства. Метою конвенції є захист жінок від насильства, та досягнення рівності між чоловіками та жінками. Конвенція Ради Європи про запобігання насильства та боротьбу із цими явищами, є досить об'ємним документом, який передбачає заохочення міжнародного співробітництва з метою ліквідації насильства жінок. Вона має чотири головні принципи – це запобігання, захист, судовий розслідування та комплексна політика захисту жіночих прав. Якісний захист жінок полягає в наданні притулків та цілодобовій службі підтримки, є надання медичної допомоги постраждалим та захист дітей, які стали свідками насилля. Всі дії що потребуються у виконанні Стамбульської конвенції, створені саме для того, щоб покінчити з насиллям жінок, не лише фізичним, а й психологічним також.

Щодо Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок, це міжнародний договір, який був прийнятий Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй. Це перший документ, в якому було визначено поняття дискримінації жінок і проголошено основні права, він містить перелік зобов'язань рівних прав жінок і чоловіків у сферах освіти, зайнятості, охорони здоров'я, сім'ї чи державних виборів. Держави-члени повинні скасувати закони, які певним чином дискримінують права жінок, створити у національному законодавстві принцип рівності між чоловіками з жінками, та створити певні підрозділи, щодо якісного захисту жінок.

У 2010 році було створено Структуру Організації Об'єднаних Націй з питань гендерної рівності та розширення прав та можливостей жінок (ООН-Жінки). В основу цієї організації покладено ідею, що людина соціально, економічно і культурно сприймає гендерну рівність, як норму. Ця організація дає можливість почуватися жінкам повноцінними в усьому світі. Вона дає можливість забезпечувати себе самим жінкам, працювати в будь-якій сфері і, звичайно ж, припиненню насильства [5].

Структуру Організації Об'єднаних Націй з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН-Жінки) включає такі відділи: відділ удосконалення жінок (DAW); міжнародний науково-дослідний та навчальний інститут удосконалення жінок (INSTRAW); офіс спеціального радника з гендерних питань та покращення становища жінок (OSAGI); фонд розвитку ООН у справах жінок (UNIFEM).

Організація ООН досягла значного успіху в питаннях просування гендерної рівності, були укладені такі угоди, як Пекінська декларація та Платформа дій та Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW). Сьогодні уряди багатьох країн, на щастя, розуміють, що розвиток економіки та країни в цілому залежить від того, на скільки розвинена рівноправність. Насамперед, це дикі зарплати, можлива декретна відпустка у чоловіків, жінки часто стикаються з питаннями нерівності у наданні послуг охорони здоров'я та освіти.

Структура «ООН-жінки» приділяє увагу таким питанням як: досягнення гендерної рівності, ліквідації насильства у відносинах жінок, розширення лідерства жінок та участі в політичних питаннях, також «ООН-жінки» приділяє увагу гендерній рівності при розробці національного планування та бюджетування, і розширює економічні права та можливості жінок. Вона заснована на баченні рівності, закріпленому у Статуті ООН, Структура «ООН-жінки», так само займається питаннями: ліквідації дискримінації щодо жінок та дівчаток, розширення прав та можливостей жінок, а також досягнення рівності між жінками та чоловіками, як партнерами та бенефіціарами розвитку прав людини, гуманітарної діяльності

та миру й безпеки [2]. Наступний орган, Комісія з становища жінок (CSW) – це головний глобальний міжурядовий орган, який займається виключно просуванням гендерної рівності та розширенням прав й можливостей жінок [1].

В сучасному світі питання гендерної рівності є досить поширеним. Проте в Україні гендерній рівності не приділяють достатньої уваги. Незважаючи на підписання у 2011 році Стамбульської конвенції, в Україні продовжують існувати проблеми забезпечення гендерної рівності, обумовлені, не в останню чергу, нерозумінням та боязню поняття «гендер», та відмовою через це ратифікувати міжнародний акт. Так, на сьогодні потребують вирішення, зокрема, питання щодо збільшення соціальної допомоги матерям, які самостійно виховують дітей, надання додаткової підтримки для дітей з інвалідністю, створення безпечних умов праці для жінок, зайнятих у сферах з високим ризиком зараження коронавірусом, забезпечення доступу жінок до всіх медичних та профілактичних послуг, припинення урізання соціальних гарантій для тих, хто втратив роботу.

Отже, міжнародний захист прав жінок є дуже важливим питанням на сьогодні, адже це не від'ємна частина прав людини, а тому вони мають захищатися справедливо. Головним заходом для захисту прав жінок, передбаченим міжнародним договором, є створення механізму із забезпечення принципу гендерної рівності на національному рівні.

Джерела:

1. UN Audiovisual Library. CSW OPENING, 2020. URL: <https://www.unmultimedia.org/avlibrary/asset/2539/2539216/> (дата звернення: 17.11.2021).

2. United Nation. Peace, dignity and equality on a healthy planet. URL: <https://www.un.org/en/global-issues/gender-equality> (дата звернення: 16.11.2021).

3. UN Women. The United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women. URL: <https://www.un.org/youthenvoy/2013/07/un-women-the-united-nations-entity-for-gender-equality-and-the-empowerment-of-women/> (дата звернення: 16.11.2021).

4. Вербі Юлія. Жіночий світ: 17 знаменитих феміністок. 08.03.2019. URL: <https://iz.ru/853912/iuliia-verbi/zhenskaia-volia-17-znamenitykh-feministok-sovremennosti-ot-mala-do-velika> (дата звернення: 16.11.2021).

5. ЮНЭЙДС. ООН Жінки. URL: <https://www.unaids.org/ru/aboutunaids/unaidscosponsors/unwomen> (дата звернення: 17.11.2021).

6. Ржеутська Л. Женский марш и пандемия: чего требовали украинки 8 марта в Киеве, 2021. URL: <https://www.dw.com/ru/zhenskij-marsh-i-pandemija-chto-trebovali-8-marta-v-kieve/a-56809484> (дата звернення: 16.11.2021).

Науковий керівник – к.ю.н., доцент кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права Київського національного торговельно-економічного університету Кореньок О. О.

Горобець Наталія Олександрівна

*к.ю.н., доцент, професор кафедри юридичних дисциплін
Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЙКРАЩИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ ЯК СТАНДАРТ ПРАВОСУДДЯ

В європейській Стратегії з прав дитини (ухвалена 24 березня 2021 року) забезпечення найкращих інтересів дитини покладено в основу європейської політики. В розділі 4 цього документу визначено, що судовий процес має бути адаптований до віку та потреб дітей, має поважати всі їхні права та приділяти першочергову увагу найкращим інтересам дитини [1]. Україна на шляху євроінтеграції має розуміти та впроваджувати стандарти охорони та захисту прав дитини в правовій системі та, зокрема, в системі правосуддя.

Рада Європи визначає, що національні системи правосуддя мають краще реагувати на потреби дітей. Право дитини бути почутою не завжди дотримується, а механізми для уникнення багаторазових слухань дитини або збору доказів не завжди діють [2].